

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Кафедра професійної освіти та технологій за профілями

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

для студентів напряму підготовки 015.21 «Професійна освіта. Харчові технології»

освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» Семестр

- 4, тривалість практики – 2 тижні

Факультет професійної та технологічної освіти

2016-2017 навчальний рік

Програма педагогічної практики для студентів напряму підготовки 015.21
«Професійна освіта. Харчові технології».

УКЛАДАЧІ:

Т.В. Кравченко, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти та технологій за профілями

Г.П. Журба, викладач кафедри професійної освіти та технологій за профілями

І.А.Філімонова, викладач кафедри професійної освіти та технологій за профілями

Затверджено на засіданні кафедри професійної освіти та комп'ютерних технологій,
протокол № 1 від 29 серпня 2014 р.

ВСТУП

Формування єдиного інформаційного простору ставить нові вимоги до якості праці і рівня кваліфікації педагогічних кадрів загальної і професійної освіти. Просування в даному напрямку в значній мірі визначається не тільки рівнем матеріально-технічного, науково-методичного та інформаційного оснащення системи освіти, але й, перш за все, підготовкою педагогічних кадрів.

У системі професійної підготовки викладачів практичного навчання в галузі харчових технологій педагогічна практика є невід'ємною складовою навчально-виховного процесу і забезпечує безперервність та послідовність формування вмінь і навичок. Вона сприятиме поглибленню і систематизації знань, одержаних студентами в процесі вивчення профільних дисциплін, а також розвитку інформаційної компетенції майбутніх фахівців. Педагогічна практика забезпечує поєднання теоретичної підготовки фахівців в галузі харчових технологій з їх практичною педагогічною діяльністю в умовах навчальних закладів різних типів і сприяє формуванню творчого відношення до педагогічної діяльності.

Основним навчальним документом, що визначає проведення практики і регламентує навчальну діяльність студентів і діяльність викладача є дана програма, яка забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практичної підготовки і спрямована на формування й виховання висококваліфікованого фахівця.

Програма педагогічної практики розрахована на студентів 2 курсу денної форми навчання напряму підготовки 015.21 «Професійна освіта. Харчові технології» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Тривалість практики – 2 тижні. Складена програма відповідає:

- «Положенню про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом МОН України від 8 квітня 1993 року № 93;
- «Положенню про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», затвердженого наказом МОН України від 2 червня 1993 року № 161;
- «Методичним рекомендаціям по складанню програм практики студентів вищих навчальних закладів України», Міністерства освіти України від 14.02.96 р. № 3.1-5/97 р.;
- «Положенню про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денна та заочна форми навчання), затвердженого рішенням вченої ради УДПУ від 24 січня 2011 р., протокол № 9;

- освітньо-професійній програмі підготовки фахівців за напрямом 015.21 «Професійна освіта. Харчові технології», освітньо-кваліфікаційній характеристиці «бакалавра».

Перед початком практики проводяться організаційні збори, на яких студентів знайомлять з програмою практики, ставлять цілі та задачі, завдання на практику, вирішують організаційні питання.

Керівниками практики від університету призначаються викладачі кафедри професійної освіти та комп'ютерних технологій.

На студентів-практикантів поширюється трудове законодавство та правила по охороні праці, діючі у базовій організації.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика є складовою частиною професійної підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр». Вона дозволяє студентам ознайомитись з досвідом викладацької роботи, необхідним для викладання дисциплін за напрямом підготовки: «Професійна освіта. Харчові технології».

Мета педагогічної практики полягає у набутті студентами практичного досвіду формування педагогічних компетентностей, готовності до використання сучасних педагогічних технологій та нових інформаційних засобів навчання, досвіду застосування теоретичних знань у практичній діяльності, самостійності прийняття рішень під час професійної діяльності. **Основними завданнями практики є:**

- комплексне вивчення системи навчально-виховної роботи навчально-виховного закладу;
- поглиблення і розширення теоретичних знань із спеціальних і психологопедагогічних дисциплін на основі практичних навичок;
- набуття досвіду організації та здійснення навчально-виховної роботи у навчальному закладі;
- ознайомлення з методикою проведення занять різного типу;
- ознайомлення з роботою навчальних (методичних) кабінетів, спеціалізованих лабораторій;
- формування у студентів психолого-педагогічних та методичних вмінь викладання відповідних навчальних предметів;

- набуття навичок і вміння прогнозувати, планувати, аналізувати і корегувати власну педагогічну діяльність;
- набуття досвіду організації та проведення виховної та позакласної роботи;
- формування професійно-педагогічної ерудиції, комунікативної культури майбутніх майстрів виробничого навчання в галузі харчових технологій;
- формування морально-етичних якостей майстра виробничого навчання в галузі харчових технологій навчально-виховного закладу, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті;
- закріплення свого покликання до педагогічної професії.

Базами для проходження студентами практики є навчальні заклади I-II рівня акредитації, де викладаються відповідні профільні дисципліни. Керівниками практики призначаються досвідчені викладачі базової кафедри.

Під час педагогічної практики студенти повинні:

1) ознайомитися:

- зі змістом та організацією навчального процесу в навчальному закладі;
  - із специфікою планування навчально-виховної, організаційно-методичної та наукової роботи навчального закладу;
  - з особливостями організації навчальної діяльності за кредитномодульною системою;
  - із специфікою використання технічних засобів навчання у процесі організації навчально-виховної діяльності навчального закладу;
  - матеріально-технічною базою навчального закладу;
  - із специфікою методики роботи майстрів виробничого навчання;
  - з навчально-методичним забезпеченням виробничого навчання;
  - із змістом виробничого навчання;
  - з психологічними, віковими та індивідуальними особливостями учнів групи, за якою будуть закріплені;
  - станом їх успішності, інтересами й уподобаннями щодо виховної і позакласної роботи;
- 2) оволодіти:*

- уміннями організації основних форм навчальної діяльності у навчально-виховному закладі;
- уміннями професійного спілкування з учнями;

- методичними уміннями організації занять різного типу з профільних навчальних дисциплін у системі навчального закладу; 3) *сформувати навички:*

- аналізу навчальних занять;
- планування організаційної та виховної роботи;
- планування роботи наукового гуртка, тощо.

2. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

У відповідності до навчального плану напряму підготовки 015.21 «Професійна освіта. Харчові технології» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» ознайомча педагогічна практика проводиться для студентів 2 курсу у четвертому семестрі на протязі 2 тижнів.

Перед початком педагогічної практики проводиться настановча конференція, у роботі якої беруть участь викладачі фахових кафедр, методисти, відповідальні за проведення практик на факультеті, студенти. На конференції студенти дізнаються про мету і завдання практики, порядок її проведення.

Практика розпочинається із зустрічі з керівництвом навчального закладу, класними керівниками груп, майстрами виробничого навчання. Відбувається знайомство з навчальним закладом, матеріальною базою кабінетів, лабораторій, учнями закріпленої групи.

2.1. Навчальна діяльність

Упродовж педагогічної практики студенти-практиканти:

- знайомляться з організацією навчально-виховної роботи навчального закладу;
- спілкуються з адміністрацією, майстрами виробничого навчання, класними керівниками груп, за якими будуть закріплені;
- знайомляться з контингентом учнів;
- ознайомлюються з навчальними і робочими планами напрямів підготовки

(спеціальностей), з якими доведеться працювати упродовж педагогічної практики;

- знайомляться з планом виховної роботи керівника, планами роботи гуртків;

- знайомляться з розкладом уроків, позаурочних занять, виховних заходів;
- вивчають матеріальне та методичне забезпечення навчальних аудиторій, технічне та інформаційне обладнання кабінетів, лабораторій профільних дисциплін;
- ознайомлюються з журналом групи та навчальними досягненнями учнів;
- відвідують заняття та позакласні заходи у закріпленій групі та спостерігають за учнями під час занять.

Упродовж перших двох днів педагогічної практики студент-практикант має скласти індивідуальний план роботи на період практики, а також кожного дня приходити до навчального закладу до початку занять і працювати протягом 6 годин. Практиканти впродовж практики є членами педагогічного колективу навчального закладу, тому зобов'язані дотримуватись внутрішнього розпорядку навчального закладу. Практиканти повинні виконувати усі види робіт, передбачені програмою педагогічної практики, добросовісно виконувати усі завдання та готуватися до проведення виховного заходу, бути зразком дисциплінованості, організованості та працелюбства.

Спілкування з класними керівниками, майстрами виробничого навчання та відвідування їхніх занять дають можливість студентам-практикантам ознайомитись з основними вимогами педагогів до різних видів діяльності учнів, вивчити ефективні методи і засоби навчання.

Особлива увага приділяється ознайомленню і вивченню обладнання спеціалізованих кабінетів або лабораторій, технічного оснащення і організації робочих місць учнів.

2.2. Виховна діяльність

Виховну роботу в навчальному закладі необхідно розглядати в нерозривній єдності з начальним процесом. За період педагогічної практики студентпрактикант повинен виконати такі види виховної діяльності:

- відвідувати та аналізувати виховні заходи, що проводяться в групі;
- допомагати класному керівнику в організації і проведенні

виховних заходів;

- провести один заліковий виховний захід фахового спрямування;
- по можливості ознайомитися з роботою батьківського комітету та батьками учнів;
- ознайомитися з формами естетичного виховання, відвідувати музеї профільного спрямування, відвідувати музеї культурного спрямування (картинної галереї, історичного, краєзнавчого музею, тощо).

2.3. Методична діяльність Цей

вид діяльності студента-практиканта включає:

- ознайомлення з навчальним планом ВНЗ та планом виховної роботи класного керівника групи;
- ознайомлення з змістом навчальних і робочих програм, підручників, навчально-методичних посібників з виробничого навчання;
- участь у засіданнях методичних об'єднань, конференцій, семінарів фахового спрямування;
- вивчення досвіду майстрів виробничого навчання;
- підготовку звітної документації по педагогічній практиці.

2.4. Дослідницька діяльність Цей

вид діяльності студента-практиканта включає:

- вивчення учнівської групи, в якій буде працювати студент-практикант;
- вивчення вікових та індивідуальних особливостей учнів (їх нахилів та інтересів, рис характеру, взаємовідносин у групі в ході навчання, виховного процесу), шляхом вивчення документів, бесід з учнями, спостереження, тощо; - збір матеріалів для виконання індивідуальних завдань.

Педагогічна практика закінчується засіданням педагогічної ради навчального закладу (наприкінці другого тижня), під час якої виступають майстри виробничого навчання, класні керівники, директор навчального закладу або його заступник, самі студенти-практиканти, викладачі з університету. На засіданні педагогічної ради підводять підсумки практики, визначається, що необхідно зробити в майбутньому

для підвищення її ефективності, виставляються попередні оцінки студентам-практикантам.

3. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

У відповідності до навчального плану напряму підготовки 015.21 «Професійна освіта. Харчові технології» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» ознайомча педагогічна практика проводиться для студентів 2 курсу у четвертому семестрі на протязі 2 тижнів.

Перед початком педагогічної практики проводиться настановча конференція, у роботі якої беруть участь викладачі фахових кафедр, методисти, відповідальні за проведення практик на факультеті, студенти. На конференції студенти дізнаються про мету і завдання практики, порядок її проведення.

Практика розпочинається із зустрічі з керівництвом навчального закладу, кураторами груп, викладачами спецдисциплін. Відбувається знайомство з навчальним закладом, матеріальною базою кабінетів, лабораторій, учнями закріпленої групи.

Упродовж перших двох днів педагогічної практики студент-практикант повинен скласти індивідуальний план роботи на період практики. Практиканти впродовж практики є членами педагогічного колективу навчального закладу, тому зобов'язані дотримуватись внутрішнього розпорядку навчального закладу. Практиканти повинні виконувати усі види робіт, передбачені програмою педагогічної практики, добросовісно готуватися до кожного заняття і виховних заходів, бути зразком дисциплінованості, організованості та працелюбства.

Бесіди з викладачами, відвідування занять дають можливість студентампрактикантам ознайомитись з основними вимогами педагогів до різних видів діяльності учнів, вивчити ефективні методи і засоби навчання.

Особлива увага приділяється ознайомленню і вивченню обладнання відповідного кабінету або лабораторії, технічного оснащення і організації робочих місць учнів.

Майбутні майстри виробничого навчання ПТНЗ в галузі харчових технологій повинні прагнути до свідомого застосування методичних рекомендацій новаторів, використання передового досвіду, рекомендацій керівників педагогічної практикою. Необхідно керуватися у своїх діях педагогічною і методичною

майстерністю, практичними вміннями і навичками, що формуються в процесі навчання в університеті. При цьому слід пам'ятати про необхідність:

- виховання в учнів національної самосвідомості;
- застосування найновіших засобів і методів навчання, проблемного навчання, комп'ютерної техніки, ознайомлення з сучасними досягненнями науки і техніки, використанням елементів історизму, котрі підвищують ефективність проведення занять.

Педагогічна практика закінчується засідання педагогічної ради навчального закладу (наприкінці другого тижня), під час якої виступають майстри виробничого навчання, викладачі спецдисциплін, класні керівники, директор навчального закладу або його заступник, самі студенти-практиканти, викладачі з університету. На засіданні педагогічної ради підводять підсумки практики, визначається, що необхідно зробити в майбутньому для підвищення її ефективності, виставляються попередні оцінки студентам-практикантам.

4. ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Починаючи з настановчої конференції, яка, як правило, проводиться у перший день практики, студенти зобов'язані вести індивідуальну документацію, яка по закінченні практики подається в папці викладачу-методисту для перевірки, а саме:

- 1.Звіт про проведену роботу з конкретизацією видів діяльності навчального, виховного, методичного та дослідницького напрямів.
- 2.Відгук-характеристика на студента-практиканта з місця проходження педагогічної практики, підписаний майстром виробничого навчання, класним керівником та завірений директором ВНЗ.
- 3.Індивідуальна картка студента-практиканта
- 4.Аналіз 4 відвіданих занять в групі, за якою закріплений студент-практикант.
- 5.Розробка виховної години, затвердженої класним керівником, майстром виробничого навчання.
- 6.Розробка психолого-педагогічної характеристики на групу.
- 7.Список учнів групи (прізвище, ім'я і громадське доручення; участь у гуртках технічної творчості, оцінки з виробничого навчання, спецдисциплін).

8. Розклад занять та розклад дзвінків.
9. Список членів гуртка і розклад занять гуртка.
10. Система охорони праці в навчальному закладі (інструкції).

Звітна документація оформляється і подається в папках 300×210 мм. Звітна документація подається керівнику від кафедри не пізніше трьох днів після закінчення практики (після перевірки і підписання відповідних документів майстром виробничого навчання, класного керівника).

Підсумки педагогічної практики, як уже зазначалось, підводяться на засіданні педагогічної ради навчального закладу і підсумковій науково-практичній конференції факультету. За результатом усіх видів діяльності на педпрактиці студенту виставляється залік.

Звітна документація подається керівнику від кафедри не пізніше трьох днів після закінчення практики (після перевірки і підписання відповідних документів майстром в/н, викладачем спецдисциплін, класним керівником)

Підсумки педагогічної практики, як уже зазначалось, підводяться на засіданні педради навчального закладу і підсумковій науково-практичній конференції факультету. При несвоєчасному поданні документації або неохайному її оформленні загальна оцінка за педпрактику може бути знижена. За результатом усіх видів діяльності на педпрактиці студенту виставляється залік.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Основним видом підсумкового контролю діяльності студента-практиканта під час педагогічної практики є звітна конференція, в якій беруть участь: студенти, групові керівники, методисти.

Термін проведення такої конференції встановлюється факультетським керівником практики і узгоджується з завідувачами кафедр.

На захист студент-практикант повинен представити груповому керівникові звіт з практики, оформлений до відповідних вимог і залікову книжку. Звіт захищається студентом у присутності комісії. Для підтвердження своїх здобутків студент-практикант повинен представити звітну документацію, оформлену згідно чинних вимог.

Під час захисту студент-практикант повинен у своєму виступі максимально об'єктивно висвітлити всі свої досягнення з усіх видів діяльності, передбачених даною програмою педагогічної практики. Виступ студента-практиканта

обговорюється учасниками звітної конференції після чого йому виставляється оцінка. При оцінюванні беруться до уваги:

- якість змісту і правильність оформлення звітної документації;
- якість доповіді;
- якість відповідей студента на запитання в процесі дискусії; - відзив керівника від організації.

Оцінка за практику виставляється в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента.

УМОВИ, ЗА ЯКИХ ЗАРАХОВУЄТЬСЯ ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

До заліку входить виконання всіх видів завдань з педагогічної практики. У випадку невиконання хоча б одного із завдань залік не виставляється. При несвоєчасному поданні документації або неохайному її оформленні загальна оцінка за педпрактику може бути знижена.

Кількість балів, що присвоюються студентам, за педагогічну практику по видам робіт

№	Вид роботи	Оцінка
	Звіт про проведену роботу з конкретизацією видів діяльності навчального, виховного, методичного та дослідницького напрямів	10
	Відгук-характеристика на студента-практиканта з місця проходження педагогічної практики, підписаний майстром виробничого навчання, класним керівником та завірений директором ВНЗ	20
	Аналіз 4 відвіданих занять в групі, за якою закріплений студент-практикант	20
	Розробка виховної години, затвердженої класним керівником, майстром виробничого навчання	20
	Розробка психолого-педагогічної характеристики на групу	10
	Виступ на підсумковій конференції	20
РАЗОМ		100

Шкала оцінювання:

90-100 балів — *відмінно* (A);

75-89 балів — *добре* (B, C);

60-74 балів — *задовільно* (D, E);

35-59 балів — *незадовільно* з можливістю повторного складання (FX);

1-34 балів — *незадовільно* з обов'язковим повторним курсом (F).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: завдання для самостійної роботи студентів: визначення теми, мети і завдань уроку, добір методів, тощо; індивідуальні консультації; проектування навчально-методичних розробок з професійної освіти; розробка інструктування для уроків виробничого навчання; розробка планів-конспектів уроків із спецтехнологій.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ: оцінювання прийомів роботи, підготовка до заняття; оцінювання планів-конспектів уроків; оцінка за проведений аналіз та самоаналіз уроку.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: опорні конспекти лекцій; інструкційні та технологічні картки; лабораторні та практичні роботи; макети; таблиці, плакати.

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гуревич Р.С. Теорія і практика навчання в професійно-технічних навчальних закладах : монографія / Роман Гуревич. – Вінниця: Дов Вінниця, 2008. – 410 с.
2. Загальні технології харчових виробництв: підруч. / А.І Українець, М.М. Калакура, Л.Ф. Романенко, В.А. Домарецький, Л.М. Мельник, О.О. Василенко, П.Л. Шиян, Л.М. Хомічак. – К.: Університет «Україна», 2010. – 814 с.
3. Коваленко, О. Е. Психологія вищої школи : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / О. Е. Коваленко, І. М. Шалімова, О. М. Керницький ; Укр. інж.пед. акад. – Х. : Точка, 2012. – 169 с.
4. Педагогічні основи організаційно-методичного забезпечення ПТО : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. та пед. працівників системи проф.-техн. освіти / О. Е. Коваленко, В. В. Супрун, Д. В. Коваленко, А. П. Тарасюк, Н. В. Божко, В. В. Белікова, Н. А. Шищенко, Л. В. Штефан; заг. ред. О. Е. Коваленко; Укр. інж.-пед. акад. – Х.: Точка, 2012. – 450 с.

5. Волошинова О. Система роботи педагогічного колективу з обдарованими учнями // Управління школою. –2009. – №10. – с.24.
6. Ложкін Г .В., Пов'якель Н. І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навч. посібник. – К.: ВД "Професіонал". – 2006.
7. Сєдова Т. Ціннісні орієнтації педагогічного супроводу обдарованих учнів в освітньому середовищі гімназії // Управління школою. – 2009. – №10. –17 с.
8. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук /– К.: Просвіта, 2010. – 416 с.
9. Актуальні питання трудового і профільного навчання та професійної підготовки// Трудова підготовка в закладах освіти. - 2002. - №1. - С.17- 18.
10. Ярошенко О.Г. Проблеми групової навчальної діяльності школярів: Дидактико-методичний аспект. - К.: Станіца, 1999. - 245 с.